

Tækjabúnaður Landspítala: umhyggja – fagmennska – öryggi – framþróun?

Pórunn Jónsdóttir

Höfundur er sérfræðingur í lyflækningum og gigtlækningum og situr í ritstjórn Læknablaðsins.

torunnjo@landspitali.is

Landspítali hefur valið slagorðin *umhyggja – fagmennska – öryggi – framþróun* í stefnu-mörkun sinni. Þessi orð fela í sér þau gildi sem spítalinn vill hafa að leiðarljósi og vinna eftir. Þegar horft er til tækjabúnaðar spítalans koma þessi slagorð þó sérfræðingi sem nýkominn er til starfa á Landspítala nokkuð spánskt fyrir sjónir.

Sem nýliði á sjúkrahúsinu hef ég furðað mig á tækjum eða öllu heldur á tækjavanda spítalans og mér hefur gengið illa að finna góðan tækjabúnað við vinnu mína. Sérgrein mín er þó ekki ein þeirra sem þarf að reiða sig hvað mest á tæknina. Engu að síður hef ég ekki farið varhluta af tækja- og tæknivanda spítalans. Jafn einfalt verk eins og að mæla blóðþrýsting sjúklinga minna á göngudeildinni virðist ekki sjálfsagt. Mælarnir virka ekki, manséttur eru slitnar, leka, eru í röngum stærðum og þar fram eftir götunum. Að geta skoðað í eyru sjúklinga sem liggja á sjálfri háls-, nef- og eyrnadeild Landspítala er heldur ekki alltaf sjálfgefið. Nýverið lá einn sjúklinga minna þar og var meðal annars með heyrnarskerðingu sem hafði versnað. Ég ætlaði ásamt aðstoðarlæknum mínum að gera góða og faglega skoðun og meðal annars skoða inn í eyrun. Ekki tókst þó betur til en svo að senda þurfti sjúklinginn að endingu niður á sérstaka göngudeild til HNE-sérfræðinga því engar fundust

„græjurnar“ á legudeildinni – sem sagt ekkert eyrnaspeglunartæki á HNE-deild! Þetta eru kannski smáhlutir en staða þeirra gefur þó tóninn í stærra samhengi.

Á bráðamóttökudeildum er að mér skilst hrópandi vöntun á betri tækjabúnaði til að fylgjast með lífsmörkum bráðveikra sjúklinga (monitoreftirlit). Í fyrsta lagi er ekki að finna slíkan sjálfsagðan búnað í öllum bráðaplássum eins og vera ber á háskólasjúkrahúsi. Í öðru lagi er ekki alltaf möguleiki á að hafa eftirlit úr svokallaðri móðurstöð í vaktherbergi, úr þeim búnaði sem þó er til staðar. Þetta verður að teljast óásættanlegt og getur vart flokkast undir öryggi eða fagmennsku, hvað þá framþróun.

Hvar er fagmennskan og öryggið þegar hjartaómunartæki Landspítalans í Fossvogi er svo lélegt að illa gengur að reiða sig á niðurstöðurnar? Hvar er umhyggjan, fagmennskan og öryggið þegar verið er að þeysast með sjúklinga í rannsókn sem gefur mun ónákvæmari svör en við vitum að við getum fengið úr betra tæki. Ég hef oftan en einu sinni lent í að endurtaka þarf sömu rannsókn á betra hjartaómunartæki á spítalanum á Hringbraut. Ég hef spurt mig hvort ekki hefði verið betur heima setið en af stað farið þegar ég les svör eins og: ... ekki er með vissu hægt að útiloka ... vegna lélegra ómskilyrða ... ef áfram er klínískur grunur um ... er mælt með endurtekinni skoðun á hjartaómun á Hringbraut. Það hlýtur að vera óþolandi fyrir okkar færur hjartalækna að sitja með svo lélegt tæki í höndunum – er ekki verið að fara með dýrmætan tíma vel menntaðs og þjálfaðs fólks til spillis þegar sett eru í hendurnar á fólki úrelt tæki í Fossvogi?

Talið er löngu tímabært að endurnýja geislatæki krabbameinsdeildanna. Getum við talað um fagmennsku og framþróun þegar notuð eru 16 ára gömul tæki þegar stærri sjúkrahús nágrannalandanna eru fyrir allmörgum árum búin að verða sér

úti um mun betri og nákvæmari tæki. Tæki sem gefa nákvæmari geislun og þar af leiðandi sennilega betri árangur og minni aukaverkanir. Getum við fullyrt við sjúklinga okkar að þeir fái bestu og öruggustu þjónustu sem völ er á? Erum við á braut framþróunar?

Tölvukostur og hugbúnaður sjúkrahússins er kapituli út af fyrir sig. Ég hef margsinnis reytt hár mitt yfir hægfare og biluðum tölvum og úreltum hugbúnaði. Nú í sumar hefur um helmingur tölvanna á minni deild verið bilaður. Það er sorglega mikil soun á tíma sem fer í að finna tölvu sem virkar, bíða eftir hægfare tölvum/kerfum, finna prentara sem venjulega eru staðsettir langt frá þeirri tölvu þar sem verið er að vinna og svo framvegis. Á vinnufundum fer alltof mikill tími í að láta tæknina virka þannig að fundir verða oft óþarflega óskilvirkir ... og enn er margt ótalið.

Slagorð spítalans eru góð og gild og bera sennilega með sér þau gildi sem hver starfsmaður innan sjúkrahússins vill vinna að í sínu starfi. En hvað varðar tækjabúnað og tæknimál Landspítala hljóma þau enn sem komið er í mínum eyrum sem innantóm stafaruna. Við leggjum mikið á okkur í tíma og fjármagni við að mennta gott fólk og þróa læknávisindin. Ég efast um að mikill sparnaður geti falist í að spara svo á sviði tækja og tækni sem nú er raunin – verður slíkur sparnaður ekki á endanum að aukakostnaði? Mér sýnist að of víða á Landspítala séum við vegna fjársveltis komin að þeim mörkum þar sem við hendum krónunni og spörum aurinn.

Equipment in Landspítali University Hospital:
Compassion–Professionalism–Safety–Progress?

Pórunn Jónsdóttir, MD, PhD
specialist in Internal Medicine and Rheumatology